

De Gemeenteraad van Wijchen

10 RZ 016

Meningsvormende nota

Ambitienotitie vGRP

Wijchen, 24 augustus 2010

Geachte leden van de raad,

Inleiding

Gemeenten zijn op grond van artikel 4.22 van de Wet milieubeheer (Wm) verplicht om een Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) vast te stellen. Het huidige GRP van de gemeente Wijchen loopt eind dit jaar af. Daarnaast legt de Waterwet (Ww) verplichtend op om vóór 2012 een zogenaamd verbreed GRP (vGRP) te hebben vastgesteld.

Een GRP is een beleidsplan dat op hoofdlijnen invulling geeft aan de gemeentelijke watertaken. Waar in het verleden een GRP veelal beperkt bleef tot de zorgplicht voor stedelijk afvalwater, biedt een vGRP's de mogelijkheid om ook de zorgplicht voor hemelwater en grondwater vorm te geven.

Het proces om tot een vGRP te komen, bestaat globaal uit een viertal stappen:

1. Inventarisatie en evaluatie (waar staan we nu en waar komen we vandaan)
2. Ambitie (waar willen we naar toe)
3. Strategie (wat gaan we doen en wanneer)
4. Formatie en financiën (hoe gaan we het organiseren en bekostigen)

Momenteel is het proces aanbeland bij stap 2. Dit is het moment waarop beleidskeuzes gemaakt kunnen worden over de wijze waarop de gemeente Wijchen invulling geeft aan de watertaken voor de komende planperiode (2011-2015).

Richtinggevende uitspraak doen over/ Mening geven over

Om tot een uitspraak te kunnen komen over de invulling van de watertaken, heeft adviesbureau Arcadis in opdracht van de gemeente Wijchen en met medewerking van Waterschap Rivierenland de Ambitienotitie Verbreed GRP Wijchen 2011-2015 (Ambitienotitie) opgesteld (zie bijlage). De Ambitienotitie is opgebouwd uit vier thema's en elk thema is onderverdeeld in een aantal onderwerpen. Een overzicht van de onderwerpen treft u aan in de bijlage.

Aan u wordt gevraagd een ambitie te kiezen voor elk van deze onderwerpen. Het is mogelijk om binnen een thema voor de verschillende onderwerpen een andere ambitie uit te spreken.

Volledigheidshalve zij opgemerkt dat ten aanzien van de onderwerpen reiniging en inspectie, reparatie, renovatie en vervanging van de (bestaande) voorzieningen voor stedelijk afvalwater, hemelwater en grondwater geen ambitiekeuze wordt voorgelegd. Deze onder-

Portefeuillehouder : R.W.M. Engels
Informatie : O.J. Peters
Telefoonnummer : 024-6492413
E-mailadres. : o.peters@wijchen.nl
Ter inzage : Ja
In kennis stellen : n.v.t.

werpen zijn onderdeel van het Integrale Beheerplan Openbare Ruimte en hiervoor hebt u al een ambitie gekozen.

Situatie

Voor de verdere uitwerking van het vGRP is het noodzakelijk eerst vast te stellen welke ambities de gemeente Wijchen voor de komende jaren heeft ten aanzien van de watertaken. Dit is van belang, omdat deze keuze bepalend is voor de inzet van personeel en middelen en uiteindelijk voor de hoogte van de rioolheffing.

Opgemerkt wordt dat de rioolheffing (buiten de inflatiecorrectie) hoe dan ook stijgt. Door de verbreding van de gemeentelijke zorgplichten en de per 2010 ingevoerde verbrede rioolheffing is het mogelijk om alle voorzieningen (dus niet alleen voor stedelijk afvalwater, maar ook voor grond- en hemelwater) volledig uit deze verbrede rioolheffing te bekostigen. Tot nu toe wordt een gedeelte van de voorzieningen voor hemel- en grondwater uit de algemene middelen (OZB) betaald.

Ter informatie zij nog vermeld dat de hoogte van de huidige (2010) rioolheffing in Wijchen gemiddeld € 146,- per WOZ-object bedraagt. Dit ligt beduidend onder het landelijk gemiddelde. In 2010 ligt de gemiddelde rioolheffing in Nederland op ongeveer € 170,- per WOZ-object (Benchmark Rioned).

Beoogd effect

Doelstelling van de gemeentelijke zorgplicht voor stedelijk afvalwater, hemelwater en grondwater is het beschermen van de volksgezondheid en het milieu:

- Voorkomen van verontreiniging van bodem, grond- en oppervlaktewater;
- Voorkomen van persoonlijke en materiële schade door overlast.

De hieronder beschreven alternatieven voldoen allen aan deze doelstelling. Het onderscheid bestaat uit de wijze waarop de doelstelling moet worden bereikt. In de Ambitienotitie wordt onderscheid gemaakt in drie ambitieniveaus (zie bijlage). Dit zijn in opklimmende graad van ambitie:

- 1 *Doen wat moet*
Bij dit ambitieniveau wordt nog juist voldaan aan de wettelijke zorgplichten voor stedelijk afvalwater, hemelwater en grondwater.
- 2 *Zekerheid op maat*
Bij dit ambitieniveau worden de verbeteringsmaatregelen afgestemd op de vervangingsmaatregelen (conform huidig beleid GRP 2006-2010).
- 3 *Duurzaam*
Bij dit ambitieniveau ligt (toekomstgericht) onderzoek naar stedelijk afvalwater, hemelwater en grondwater ten grondslag aan het effectueren van beleid.

Alternatieven

In onderstaand overzicht zijn de belangrijkste aspecten van de drie ambitieniveaus naast elkaar gezet. Wat voor de één een argument (voordeel) is, is voor de ander een kanttekening (nadeel). De opsomming is niet uitputtend en vooral bedoeld als leidraad in de discussie naar de ambitiekeuze.

Argumenten

- 1.1 *Door te kiezen voor "Doen wat moet" wordt voldaan aan de minimumeisen voor de zorgplichten voor stedelijk afvalwater, hemelwater en grondwater*
Waarom zou een gemeente in tijden van schaarse middelen en onzeker toekomstperspectief willen streven om meer te doen dan wat de wetgever eist?

- 1.2 *Door te kiezen voor “Doen wat moet” neemt de rioolheffing niet of nauwelijks toe*
 Bij dit ambitieniveau kan in beginsel worden volstaan met een minimale inzet aan personele en financiële middelen, zodat de lastenstijging voor burgers en bedrijven beperkt kan blijven, naar verwachting met ongeveer 0-7%. Opgemerkt wordt dat dit wel een versobering betekent ten opzichte van het huidige beleid (GRP 2006-2010).
- 2.1 *Door te kiezen voor “Zekerheid op maat” blijft het risico op klachten en overlast beperkt*
 Op basis van berekeningen vindt er gericht onderzoek plaats naar knelpunten in het (hydraulisch en milieutechnisch) functioneren van de watersystemen voor stedelijk afvalwater, hemelwater en grondwater.
- 2.2 *Door te kiezen voor “Zekerheid op maat” is het risico op kapitaalsvernietiging gering*
 Verbeteringsmaatregelen worden integraal afgestemd met de beheersmaatregelen (reparatie, renovatie, vervanging), waarbij zoveel mogelijk “werk met werk” wordt gemaakt. Ombouw van de bestaande watersystemen voor stedelijk afvalwater, hemelwater en grondwater naar duurzamere systemen vindt pas plaats als beheersmaatregelen moeten worden uitgevoerd.
- 3.1 *Door te kiezen voor “Duurzaam” neemt de leefbaarheid van de bestaande omgeving toe*
 Water vormt een belangrijk element in de belevingswaarde en neemt een vooraanstaande plaats in bij de inrichting van de woon- en bedrijfsomgevingen. Bij het ambitieniveau “Duurzaam” worden de waterstromen niet alleen van de planontwikkelingsgebieden maar ook van de bestaande woon- en bedrijfsgebieden gescheiden.
- 3.2 *Door te kiezen voor “Duurzaam” wordt de “vergroening” van de gemeentelijke zorgplicht versneld*
 Met de ombouw van de huidige, veelal gemengde, rioolssystemen naar duurzaam gescheiden rioolssystemen wordt niet gewacht op de uitvoering van beheersmaatregelen (reparatie, renovatie, vervanging). De onnodige afvoer van hemelwater naar de rioolwaterzuivering wordt voortijdig beëindigd en de grondwatertekorten worden sneller aangevuld. Overstortingen vanuit de riolering op oppervlaktewater vinden niet meer plaats, waardoor kostbare “end of pipe”-maatregelen (randvoorzieningen) voor de verwerking van het overtollige hemelwater achterwege kunnen blijven.

Kanttekeningen

- 1.1 *Door te kiezen voor “Doen wat moet” neemt het risico op klachten en overlast toe*
 Dit ambitieniveau draagt een reactief karakter, zodat ingrepen pas plaats vinden nadat klachten en/of overlast zijn gesignaleerd.
- 1.2 *Door te kiezen voor “Doen wat moet” is er een reëel risico op kapitaalsvernietiging*
 Verbeteringsmaatregelen worden autonoom uitgevoerd. Afstemming tussen verbeteringsmaatregelen en beheersmaatregelen (reparatie, renovatie, vervanging) vindt beperkt plaats, waardoor er nauwelijks “werk met werk” wordt gemaakt. Er bestaat daardoor zelfs een kans dat een straat kort achter elkaar twee maal wordt opgebroken.
- 2.1 *Door te kiezen voor “Zekerheid op maat” blijft de toename van de leefbaarheid beperkt tot de planontwikkelingsgebieden*
 Water vormt een belangrijk element in de belevingswaarde en neemt een vooraanstaande plaats in bij de inrichting van de woon- of bedrijfsomgevingen. Bij dit ambitieniveau profiteren de bestaande woon- en bedrijfsomgevingen niet mee van het scheiden van waterstromen.
- 2.2 *Door te kiezen voor “Zekerheid op maat” neemt de rioolheffing toe met 7-15%*
 Voortzetting van het huidige beleid (GRP 2006-2010) in combinatie van de verruiming van de gemeentelijke zorgplichten betekent een lastenverzwaring.

3.1 Door te kiezen voor "Duurzaam" bestaat er een zeker risico op voortijdig afschrijving van de watersystemen voor stedelijk afvalwater, hemelwater en grondwater

Bij dit ambitieniveau wordt met het oog op de klimaatontwikkeling en een verdere aanscherping van de milieuwetgeving voortvarend te werk gegaan in het ombouwen van de bestaande watersystemen naar duurzamere. Daardoor kan niet altijd worden voorkomen dat de economische en/of technische levensduur van de bestaande watersystemen wordt ingekort.

3.2 Door te kiezen voor "Duurzaam" neemt de rioolheffing toe met 15-25%

Naar verwachting betekent een verdergaande "vergroening" van de gemeentelijke zorgplichten een evenredige lastenverzwaring.

Vervolg

Deze meningsvormende nota is geagendeerd om meningsvormend te worden besproken in de themabijeenkomst van 9 september 2010 en de commissievergadering van 30 september 2010. In de themabijeenkomst (en eventueel ook in de commissievergadering) wordt een korte inleidende presentatie gegeven, waarna u zich kunt uitspreken over de ambities voor het vGRP.

Doel van de themabijeenkomst en de commissievergadering is om de richting te bepalen voor de verdere uitwerking van het vGRP (zie inleiding). Het is niet de bedoeling om de ambitienotitie afzonderlijk vast te stellen. De ambitienotitie wordt integraal onderdeel van het vGRP. Behandeling van het vGRP in de raad staat gepland voor 27 januari 2011, voorafgegaan door de informatiebijeenkomst op 6 januari 2011.

Bijlagen ter inzage en digitaal te raadplegen

Verbreed GRP Wijchen 2011-2015, Ambitienotitie, Arcadis 4 augustus 2010

Burgemeester en wethouders van Wijchen,

De burgemeester,